

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

Program Pomocy Postpenitencjarnej
udzielanej przez organizacje
pozarządowe z Funduszu Sprawiedliwości

FUNDUSZ
SPRAWIEDLIWOŚCI

na lata 2020 - 2022

Cele Programu	3
Podstawa Prawna Programu.....	3
Ocena Sytuacji.....	3
Zakres Podmiotowy	4
Rodzaje Realizowanych Zadań	4
Wysokość Środków Przeznaczonych na Realizację Programu.....	6
Warunki Realizacji Zadań	6
Wskaźniki Programu	6
Monitoring Programu.....	7

Warszawa, 11 września 2019 r.

Cele Programu

Udzielanie pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz osobom im najbliższym.

Podstawa Prawna Programu

Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Fundusz Sprawiedliwości działa na podstawie art. 43 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. *Kodeks karny wykonawczy* (dalej: Ustawa) oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości z dnia 13 września 2017 r. (dalej: Rozporządzenie).

Dysponentem Funduszu Sprawiedliwości (dalej: Dysponent) jest Minister Sprawiedliwości.

Program Pomocy Postpenitencjarnej udzielanej przez organizacje pozarządowe z Funduszu Sprawiedliwości na lata 2020-2022 (dalej: Program) jest ogłaszany na podstawie § 2 Rozporządzenia.

Ocena Sytuacji

Liczba osób skazanych, tymczasowo aresztowanych i ukaranych w 2018 r. wyniosła 74 077¹, z czego 3 022 (4,07%) stanowiły kobiety. Natomiast liczba osób skreślonych z ewidencji w 2018 r. wyniosła 79 228², z czego 49 789 (62,84%) stanowiły osoby skazane, 18 027 (22,75%) osoby ukarane, a 11 412 (14,40%) osoby tymczasowo aresztowane.

Osoby opuszczające zakłady karne i areszty śledcze bardzo często nie posiadają miejsca zamieszkania, wsparcia rodziny, jakichkolwiek środków do życia oraz praktycznych umiejętności, które pozwoliłyby na znalezienie pracy i odnalezienie się w nowej rzeczywistości, czego efektem w większości przypadków jest powrót do przestępstwa. W 2018 r., aż 36 833 osób zostało skazanych po raz kolejny. Jak wynika z danych statystycznych³ spośród wszystkich skazanych w warunkach recydywy w 2016 roku (16 353 osoby), osoby z dwóch grup wiekowych – pomiędzy 25 a 29 oraz pomiędzy 30 a 34 rokiem życia, stanowią niemal połowę wszystkich skazanych w warunkach recydywy (46,98%). Najczęstszą przyczyną tego zjawiska jest fakt, że osoby te po opuszczeniu zakładów karnych nie radzą sobie z powrotem do życia w społeczeństwie. Praktyka pokazuje, że osoby pozbawione wolności zwalniane z zakładów karnych i aresztów śledczych potrzebują najbardziej⁴ pokrycia kosztów czasowego zakwaterowania, pomocy prawnej i aktywizacji zawodowej oraz pomocy materialnej –

¹ Źródło: Roczna Informacja Statystyczna za rok 2018 r. sporządzona przez Centralny Zarząd Służby Więziennej

² Źródło: Roczna Informacja Statystyczna za rok 2018 r. sporządzona przez Centralny Zarząd Służby Więziennej

³ Źródło: Statystyka sądowa – Prawomocne skazania osób dorosłych w latach 2012-2016, Wydział Statystycznej Informacji Zarządczej, Departament Strategii i Funduszy Europejskich Warszawa 2017).

⁴ Na podstawie sprawozdań organizacji udzielających pomocy postpenitencjarnej ze środków Funduszu Sprawiedliwości za 2018 rok oraz korespondencji osadzonych kierowanej do Dysponenta.

w szczególności w postaci bonów żywnościowych i towarowych oraz biletów komunikacji miejskiej.

Stworzenie ogólnokrajowego programu pomocy postpenitencjarnej jest odpowiedzią na potrzebę zapewnienia kompleksowej pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych. Potrzeba jego stworzenia została zasygnalizowana przez organizacje pozarządowe oraz kuratorów sądowych. Program pozwoli w sposób równomierny objąć systemem pomocy całą Polskę oraz ograniczyć zjawisko bezdomności i powrotności do przestępstwa wśród byłych osadzonych.

Zakres Podmiotowy

Program skierowany jest do jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku – stowarzyszeń, fundacji, organizacji i instytucji.

Beneficjentami Programu są osoby pozbawione wolności, zwalniane z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz osoby im najbliższe.

Rodzaje Realizowanego Zadania

Dotacja będzie przyznana na udzielanie pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz osobom im najbliższym, przez jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych i nie działające w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszenia, fundacje, organizacje i instytucje (dalej: podmiot), poprzez:

- 1) pokrywanie kosztów czasowego zakwaterowania lub udzielanie schronienia w ośrodku dla bezdomnych;
- 2) okresową dopłatę do bieżących zobowiązań czynszowych i opłat za energię ciepłą, energię elektryczną, gaz, wodę, opał, odbiór nieczystości stałych i płynnych za lokal mieszkalny lub dom jednorodzinny, do którego osoba uprawniona posiada tytuł prawny, proporcjonalnie do liczby osób stale zamieszkujących w tym lokalu lub domu;
- 3) organizowanie i finansowanie poradnictwa prawnego, promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej;
- 4) organizowanie i finansowanie szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe oraz pokrywanie kosztów egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe;
- 5) organizowanie i finansowanie programów podnoszących kompetencje społeczne, mających na celu przeciwdziałanie czynnikom kryminogennym, a zwłaszcza agresji i przemocy, w tym przemocy w rodzinie, oraz problemom uzależnień;
- 6) zakup materiałów, narzędzi, wyposażenia oraz urządzeń niezbędnych do realizacji programów, o których mowa w pkt. 5, oraz szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe, a także wykonywania pracy nieodpłatnej;

- 7) pokrywanie kosztów związanych ze specjalistycznym leczeniem lub rehabilitacją leczniczą oraz uzyskiwaniem orzeczeń o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności lub niezdolności do pracy;
- 8) pokrywanie kosztów transportu specjalnego, zgodnie ze wskazaniami lekarskimi, lub przejazdów do miejsca pobytu, nauki, terapii, pracy, zwłaszcza wykonywanej nieodpłatnie;
- 9) pokrywanie kosztów związanych z uzyskaniem dowodu osobistego oraz innych dokumentów niezbędnych do uzyskania pomocy;
- 10) pokrywanie kosztów badań specjalistycznych wymaganych przy kwalifikowaniu do udziału w programach, o których mowa w pkt. 5, szkoleniach i kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe oraz pracy wykonywanej nieodpłatnie;
- 11) pokrywanie kosztów grupowego ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków osób zakwalifikowanych do udziału w szkoleniach i kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe, programach, o których mowa w pkt. 5, oraz pracy wykonywanej nieodpłatnie;
- 12) promowanie i wspieranie inicjatyw i przedsięwzięć służących skutecznej readaptacji skazanych, działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym, organizowanie i prowadzenie szkoleń, organizowanie i zlecanie badań naukowych dotyczących sytuacji osób skazanych;
- 13) pokrywanie kosztów związanych z organizacją i udzielaniem pomocy rzeczowej w formie:
  - a) żywności lub bonów żywnościowych;
  - b) odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej lub bonów towarowych;
  - c) biletów komunikacji miejskiej;
  - d) leków, środków opatrunkowych i sanitarnych;
  - e) wyrobów medycznych, w tym protez, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych;
  - f) pomocy naukowych, dydaktycznych i materiałów biurowych;
  - g) niezbędnych przedmiotów wyposażenia domowego lub innych przedmiotów użytku osobistego ułatwiających funkcjonowanie społeczne w miejscu zamieszkania lub pobytu, zwłaszcza osób niepełnosprawnych;
  - h) materiałów, narzędzi i wyposażenia niezbędnego do uczestnictwa w szkoleniu zawodowym, wykonywania wyuczonego zawodu albo prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek;
- 14) udzielanie świadczeń pieniężnych na cel wskazany przez organ lub podmiot udzielający pomocy.

Wysokość Środków Przeznaczonych na Realizację Programu

Dysponent Funduszu Sprawiedliwości przeznaczy na realizację Programu Pomocy Postpenitencjarnej następujące środki:

lata:	2020	2021	2022	Razem
Planowana kwota:	8 700 000 zł	10 650 000 zł	10 650 000 zł	30 000 000 zł

W przypadku zmniejszenia rzeczywistych przychodów Funduszu Sprawiedliwości w stosunku do założonego planu, Dysponent może zmniejszyć wysokość środków przeznaczonych na realizację programu lub ogłosić jego zamknięcie.

Zaplanowane środki zostaną przez Dysponenta rozdzielone zgodnie z dokonanym szacowaniem kosztów realizacji poszczególnych zadań. Przy szacowaniu kosztów zadań uwzględnione zostaną warunki rynkowe oraz dotychczasowe koszty ponoszone przez organizację.

Warunki Realizacji Zadań

1. Podmioty realizujące zadania w ramach Programu zostaną wyłonione przez Dysponenta w ramach konkursów ofert.
2. Warunki konkursów ofert każdorazowo ustalane będą przez Dysponenta z uwzględnieniem bieżących potrzeb Programu.
3. Dotacje na realizację zadań w ramach Programu zostaną przyznane ze środków Funduszu Sprawiedliwości.
4. Zadania realizowane w ramach Programu obejmą okres od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2022 roku.
5. Konkursy ogłaszane przez Dysponenta mają charakter wieloletni. W szczególnych przypadkach możliwe jest ogłoszenie konkursów uzupełniających lub jednorazowych.

Wskaźniki Programu

	2020	2021	2022
Liczba Ośrodków Pomocy Postpenitencjarnej	28	30	33

Monitoring Programu

Dysponent zbiera dane dotyczące pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz osobom im najbliższym, udzielanej przez podmioty realizujące zadania Programu w okresach półrocznych.

Zagregowane dane ujmowane są w sprawozdaniu Dysponenta opracowywanym na podstawie § 52 Rozporządzenia.